

NA OBISKU V MATIČNI KNJIŽNICI PREŽIHOVEGA VORANCA

Doklej še prostorska stiska?

Delo v knjižnici je vsekakor prijetno opravilo, ki mora prijati vsakemu količjak zagretemu ljubitelju knjig. Če pa se knjižnica duši v hudi prostorski stiski in so knjige v njej bolj kot cenjeno sposojevalno blago nadležna praktična ovira, delo v njej nikomur ne more biti v poseben užitek.

Za mali kolektiv matične knjižnice Prežihov Voranc na Vrhovnikovi 2 so takšne prostorske dileme čisti vsakdan. Naključnemu obiskovalcu, ki ga prinese mimo, mora ob vstopu vanjo dobesedno vzeti sapo: vsepovsod same knjige – na tleh, po mizah, v kotih, visoko nagradene čez poravnane vrste v policah, ali stlačene nekje čisto ob tlu, v nehotenem neredu, ki ga še tako skrbna roka ne more spraviti v pravi red. V takšnem okolju je delo zaposlenih knjižničarjev gotovo prava muka, saj morajo biti pravi akrobati, da se dokopljajo do zelenih knjig.

»Človek se tu res težko znajde,« je potožila Breda Bajuk, vodja knjižnice, ki ima sicer posluš za red med knjigami. »Ti prostori so več kot obupni. Vsi se le komajda gibljemo med prenatrpanimi policami, imamo pa tudi eno samo mizo, pri kateri delamo. So pa seveda še druge nadloge. Lani denimo smo imeli podgane, letos miši, pozimi pa delamo v mrazu, ker nam zmrzuje kurjava. Ne vem, če so naši delavci dolžni delati pri 3 – 4 stopinjah celzija. A vztrajajo. Še več, prav vzorno se spopadajo s takšnimi delovnimi pogoji in zaslužijo vso pohvalo. Nasploh je celoten kolektiv ubran. Tudi knjižna zaloga (30.500 knjig) je

kljub mizernim prostorom primerno opremljena, urejena. Od tega izposodimo po kakih 800 knjig na dan. Ni pa na voljo prave čitalnice, in tako se bralci čitalniškega oddelka (na leto jih zabeležijo kakih 5000) drenjajo okrog ene same mize s štirimi stoli.

Če je verjeti načrtom ljubljanske kulturne skupnosti, bo moralo biti takšnega nezavidljivega stanja knjižnice kmalu konec.

V načrtu je namreč gradnja nove knjižnice pred novimi bloki Žičnice ob Tržaški (za to lokacijo je knjižnica že dobila gradbeno dovoljenje), ki naj bi znatno preseglja zdajšnje skromno poslopje. Tu naj bi bil poleg osnovnih prostorov tudi poseben oddelek za odrasle, za mladino, cicibane, čitalnica za odrasle in mladino, glasbeni oddelek in še razstavni prostor povrh. Vse to bo na 750 kvadratnih metrih, medtem ko zdajšnja knjižnica premore komajda 102 kvadratna metra.

»Žal gradbeno kolesje melje silno počasi,« je precej skeptična Breda Bajuk. »Imamo gradbeno dovoljenje in vsa potrebna soglasja, ni pa še vedno denarja. Sredstva se prepočasi stekajo. Še sreča, da nam ves čas prizadevno stoji ob strani občinski komite za družbeno dejavnost s Tatjano Brankovo. Ta se bori za vsak dinar in brez nje bi najbrž že zdavnaj končali kje v kakšnem zaslišnem prostoru (leta 1980 so namreč zavoljo urbanizacije naselja dobili odločbo o odpovedi najema). Vendar pa bo še letos treba začeti z gradnjo. V nasprotnem primeru bo inflacija požrla vse prihranke (do sedaj je bilo vložnih že 16 starih milijard). Predvidoma naj bi končali III fazo gradnje, še precej boljše pa bi bilo, če bi že IV, kajti tako bi bila zgradba vsaj pod streho.«

BRANKO VRHOVEC

PRAZNOVALI SMO DAN PIONIRJEV

Kompas nas je nagradil

Letošnji pionirski praznik je bil za učence na Osnovni šoli Dolomitski odred Polhov Gradec nekaj posebnega.

V torek, 29. septembra smo začeli program s športnimi dejavnostmi in končali s pionirsko konferenco. Naslednji dan pa smo se s Kompasovimi avtobusi odpeljali na izlet na Veliko planino.

Ta izlet je bil nagrada za množično udeležbo učencev naše šole v natečaju »Varnost mladih kolesarjev ob 100-letnici organiziranega kolesarstva na Slovenskem.«

V sončnem jutru smo se odpeljali z udobnimi avtobusi do žičnice in nato z gondolami na Veliko planino. Dalje smo šli peš. Videli smo planinske kočice in vikende, v gručah posejane po valoviti pokrajini, vmes majhna jezera. Prišli smo do planinskega doma, kjer smo se okrepčali. Pihal je mrzel veter in skalnati vrhovi gora so se zavili v oblake. Nazaj smo večji del poti tekli in tako dosti hitreje prišli do gondolske postaje.

V Polhov Gradec smo se pripeljali ob 15. uri, utrujeni od poti, pa tudi od množice novih vtisov in doživetij.

POLONA in TANJA, novinarski krožek

Breda Bajuk med knjigami

Srečanje mladih s slikarjem Kostjo Gatnikom

V skopu prireditev ob Tednu otroka sta občinska ZMP in ZKO v veliki sejni dvorani občine Ljubljana Vič-Rudnik pripravila tudi otvoritev zanimive otroške razstave in srečanje z akademskim slikarjem Kostjo Gatnikom. Zlasti pogovor s priznanim umetnikom je (ob uvodni besedi Eme Durjave, ravnateljice OŠ Ig) za mlade likovne ustvarjalce in njihove mentorje pomenil svojsko doživetje, saj je slikar nazival tudi več zanimivih drobcev iz svojega likovnega ustvarjanja. Celotno prireditev pa je potem dopolnil še filmski krožek OŠ Bičevje, ki je predstavil nekaj svojih najuspešnejših filmov.

B. VRHOVEC

Kmalu devet križev Hlipčeve mame iz Vrzdence

Marija Stanovnik, Hlipčeva mama iz Vrzdence pri Horjulu bo kmalu dopolnila 88 let, pa je še vedno polna vedrine in šegavosti. Čas si največ krajša s klekljanjem, s katerim je pričela kot 10-letna deklica. Za čipko, ki jo izdeluje dve uri, ji plačajo v Idriji 129 din. Zelo živahno pripoveduje o svoji mladosti, ki je bila precej trda. Z osmimi leti je v rodnem Smrečju služila kot pestrna, obiskovala šolo dve leti, toliko da se je naučila pisati in brati.

Na Hlipčevino je prišla pred 67 leti kot »tamlada«. Na kmetiji je bilo zelo veliko dela in poskrbeti je bilo treba za petero otrok. Tri je pobrala zadnja vojna, ena hčerka je umrla in sedaj živi pri hčerki, ki je tudi že vdova. Bolezni skoraj ne pozna. Pri zdravniku je bila samo enkrat in še takrat ji ni dal nobenih zdravil. Rekel ji je, da se bo

že sama pozdravila. Nekoliko se pritožuje nad revmo, toda ob topli peči tudi to popusti.

Ob slovesu je hudomušno pripomnila, da mora skrbeti, da jo hudič ne dobi brez dela.

FRANCE BRUS

Univerza za tretje življenjsko obdobje ponovno odpira vrata

Velikokrat pojmujejo novopečeni upokojenci tista prva leta po upokojitvi kot čas lepih počitnic: berejo knjige, lotijo se hišnih opravil, ki so jih prej puščali v nemer. Upokojenke-babice postanejo vzgojno-varstvene ustanove za svoje vnuke pa še za kakšnega sosedovega malčka, veliko kuhajo, vlagajo, pletejo... Tisti bolj iznajdljivi in praktično usmerjeni si zagotovijo kakšno honorarno delo in si tako zapolnijo čas z delom, kar pa seveda ni upokojevit v pravem pomenu besede.

Čas je tako zapolnjen za nekaj let, potem pa pri mnogih nastopi praznina, nekakšen eksistenčni vakuum. Sleherni človek se mora slej ko prej spoprijeti s samim seboj, s tistim, kar je dosegel, in s tistim, česar ni mogel doseči. Upokojevit je za nekatere ljudi resnična katastrofa, pogojena z izgubo cele vrste privilegijev, družbenega položaja, ustrezne socialne sredine.

In vendar so tudi ljudje, za katere pomeni trenutek, ko dajo formalno slovo poklicni karieri – izziv. Pomeni čas, ko se bodo lahko posvetili samim sebi, svojim neizpolnjenim željam, še nedorečenim razsežnostim, tistim hotenjem, ki so jih že imeli, pa jih zaradi kakršnega koli razloga niso mogli uresničiti.

Ljubljanska Univerza za tretje življenjsko obdobje je zaorala ledino v februarju 1986 na pobudo Andragoškega društva Slovenije in Filozofske fakultete v Ljubljani, kot nadgradnja eksperimentalnega programa francoskega jezika. Ta študijski krožek je zaživel že kako leto prej.

V prvem šolskem letu je obvestilo o ustanovitvi Univerze doseglo le najbolj vedoželjno peščico: na 5 programih so mentorji »gostili« približno 50 »seniorjev«. Pravi »boom« pa smo doživeli ob razpisu študijskih krožkov v lanskem šolskem letu, (1986/1987). Za krožke je vladalo izredno zanimanje; kaj kmalu se je število vpisanih povzpelo na 400, tako da vseh prosilcev ni bilo mogoče uvrstiti.

Vendar smo uspeli organizirati vse načrtovane programe in tako so v šolskem letu 1986/87 potekali tile študijski krožki: tuji jeziki (francoščina, italijanščina, španščina, nemščina, angleščina), književnost, novinarstvo, novosti v svetu, keramika, slikarstvo, krasilna umetnost, računalništvo. Pripravili smo tudi občasna predavanja (na pr., o slovenski ljudski glasbi), »študentje« pa so sami pripravili in organizirali študijske izlete po Sloveniji.

Ljubljanska Univerza je dobila svoje »podružnice« tudi v drugih krajih po Sloveniji, v Mariboru, Titovem Velenju, Krškem, Ilirski Bistrici, septembra letos pa so z izobraževanjem pričeli tudi v Kranju.

Lanskemu programu dodajamo naslednje krožke: filmsko ustvarjanje, kuhanje z osnovami dietetike, lokalna zgodovina, moderni ples (po načelih šole Mete Vidmarjeve).

V sodelovanju s FSPN bomo obogatili krožek za novinarstvo. Udeleženci krožka naj bi sami pripravljali glasilo Univerze za tretje življenjsko obdobje sodelovali s časopisom »Vzajemnost« kot novinarji – dopisniki. Tudi oddaje na ljubljanskem radiu »Rezervirano za...« naj bi oblikovali sami po lastnih zamislih.

V načrtu imamo nekaj zanimivih predavanj (tako o knjižni miniaturi, o francoskem pesniku Jacquesu Prevertu, itd.).

Največje je zanimanje za jezikovne krožke. Ker pa kljub prizadevanjem še nismo našli primernih novih mentorjev za angleški in nemški jezik, moramo prositi vse zainteresirane za ta dva jezika, da se za sedaj ne prijavljajo.

Prijave za ostale študijske krožke pa sprejema Alijana Šantelj na sedežu Univerze za tretje življenjsko obdobje v Domu starejših občanov Marije Drakler-Marjane, Bijedičeva 17, Ljubljana in na telefon 572-464.

Mesečni prispevek za udeležbo na krožku se bo gibal med 3.000 – in 4.500 din, odvisno tudi od števila udeležencev na posameznem krožku.

KATARINA SKUBIC

STAREJŠI OBČANI PREBERITE!

Pomoč na domu

Že v prejšnji številki glasila smo vas obvestili o programu izvendomskega varstva za starejše občane.

Za tiste, ki so spregledali informacijo o tem v prejšnji številki, bomo na kratko ponovili.

Pomoč na domu je namenjena:

- vsem starejšim občanom nad 65 let starosti in
- vsem mlajšim invalidnim osebam

Vsebuje:

- gospodinjski servis (dovoz kosil na dom, pomoč pri vzdrževanju bivalnih prostorov, nakup in prinašanje prehrabnih artiklov, ogrevanje prostorov, pomoč pri poravnavi računov, priprava enostavne hrane).
- patronažno službo (Zdravstvenega doma Vič-Rudnik), ki vam nudi zdravstveno vzgojo ob hišnem obisku (svetovanje o zdravem načinu življenja, o diet-

ni prehrani, o fizioloških spremembah v starostnem obdobju) ter izvajanje strokovne nege z medicinskimi posegi in storitvami na domu.

– Rdeči križ, ki bo pomagal pri pravi in prinašanju kurjave ter pri ogrevanju prostorov, čiščenju okolice in snega, spremljanje na sprehode, k zdravniku, k pedikerju, k frizerju, prinašal kosila iz bližnjega vrta ali šole ter družabništvu.

Koordinator iz Centra za socialno delo Ljubljana Vič-Rudnik vas bo obiskal na domu ter se z vami pogovoril o vaših željah po pomoči na domu (tel. 331-833, 331-942).

Plačilo teh uslug je naslednje:

Za gospodinjski servis je v Ljubljani sprejeta enotna lestvica vaše udeležbe in sicer:

Dohodek na družinskega člana:	Prispevek SSS %	Uporabnik	Cena, ki jo krije uporabnik:
do 82.300 din	100%	/	/
od 82.300 do 113.700 din	75%	25%	500 din
od 113.700 do 144.400 din	50%	50%	1.000 din
od 144.400 do 174.900 din	25%	75%	1.500 din
nad 174.900 din	/	100%	2.000 din

Kosila v celoti poravnate sami, stroški odvoza kosila se obračunavajo glede na višino vašega dohodka.

V dohodek se štejejo redni mesečni

prejemki (pokožnine, varstveni dodatek, dodatek za tujo nego in pomoč, družbeno denarne pomoči) in vsi ostali dohodki (dohodek od oddaje stanovanja, prispevki-svojcev itd.).